

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра _____ Вищої математики _____
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вища математика

_____ (назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) _____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 226 Фармація, промислова фармація _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Фармація, промислова фармація _____
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни _____ загальна підготовка, обов'язкова _____
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання _____ денна _____
(денна / заочна/дистанційна)

Харків – 2022 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Вища математика
(назва дисципліни)

Розробники:

Завдувачка кафедри, д.ф.-м.н., доцентка Юлія ПЕРШИНА
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Старший викладач Тетяна ЧЕРНОГОР
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
вищої математики

(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Завідувачка кафедри вищої математики Юлія ПЕРШИНА
(назва кафедри) (підпис) (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми 226 Фармація, промислова фармація

Кафедра органічного синтезу та фармацевтичних технологій

(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП Анатолій ГОРДІЄНКО

(ПІБ)

(Підпис, дата)

Завідувачка кафедри Валерія АНАН'ЄВА

(ПІБ)

(Підпис, дата)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ зп	Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри (яка викладає)	Підпис завідувача кафедри (на якій викладається)	Підпис гаранта освітньої програми
1					
2					
3					
4					
5					

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: теоретично і практично підготувати студентів щодо засвоєння теоретичних знань та вироблення практичних навичок застосування математичного апарату, який допомагає аналізувати та моделювати різноманітні процеси із застосуванням, у разі необхідності, інформаційно-комунікаційних технологій.

Компетентності:

ЗК3. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних технічних задач

Результати навчання:

ПРН13. Вміння застосовувати математичний апарат для опанування теоретичних положень та розв'язування теоретичних та практичних фахових задач;

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Алгебра (шкільний курс)	усі фундаментальні та спеціальні курси спеціальності
Геометрія (шкільний курс)	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг			За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
	Всього (годин) / кредитів ECTS	з них		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)					5		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	120/4	64	56	32	-	32	Р	4	-	+
2	120/4	64	56	32	-	32	Р	4	-	+

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53 (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
			Семестр 1 Змістовний модуль 1 – Лінійна алгебра Тема № 1 – Елементи лінійної алгебри	
1	ЛЗ	2	Матриці. Дії над матрицями. Визначники 2-го і 3-го порядків, їх обчислення. Розв'язання систем лінійних алгебраїчних рівнянь (СЛАР) за методом Крамера. Мінори і алгебраїчні доповнення. Основні властивості визначників.	1–3, 5, 8
2	ПЗ	2	Дії над матрицями. Обчислювання визначників другого та третього порядків. Розв'язання СЛАР за методом Крамера.	1–3, 5, 8
3	ЛЗ	2	Обернена матриця. Розв'язання СЛАР за допомогою оберненої матриці. Базисний мінор та ранг матриці. Елементарні перетворення матриці. Обчислення рангу матриці.	1–3, 5, 8
4	ПЗ	2	Обчислення оберненої матриці. Розв'язання СЛАР за допомогою оберненої матриці. Обчислення рангу матриці.	1–3, 5, 8
5	ЛЗ	2	Системи лінійних алгебраїчних рівнянь. Теорема Кронекера-Капеллі. Метод Гауса розв'язку СЛАР.	1–3, 5, 8
6	ПЗ	2	Дослідження СЛАР на сумісність. Метод Гауса розв'язку СЛАР. Контрольна робота.	1–3, 5, 8
			Змістовний модуль 2 – Векторна алгебра. Аналітична геометрія Тема № 2 – Елементи векторної алгебри та аналітичної геометрії	
7	ЛЗ	2	Декартова система координат. Координати вектора. Дії над векторами, що задані в координатах. Скалярний добуток векторів. Векторний добуток векторів.	1–3, 5, 8
8	ПЗ	2	Скалярний добуток векторів. Векторний добуток векторів.	1–3, 5, 8
9	ЛЗ	2	Мішаний добуток векторів. Площина. Пряма у просторі.	1–3, 5, 8
10	ПЗ	2	Мішаний добуток векторів. Площина. Пряма у просторі.	1–3, 5, 8
11	ЛЗ	2	Пряма на площині. Канонічні рівняння кривих другого порядку: коло, еліпс, гіпербола, парабола.	1–3, 5, 8
12	ПЗ	2	Пряма на площині. Криві другого порядку: встановлення виду кривої та її побудова (коло, еліпс, гіпербола, парабола).	1–3, 5, 8

1	2	3	4	5
	СР	6	Індивідуальна робота з повторення шкільного матеріалу з алгебри та геометрії.	
	СР	4	Розв'язання однорідних систем лінійних рівнянь.	
	КР		Контрольна робота за темами № 1, 2 Дії над матрицями. Обчислення визначників. Розв'язання СЛАР. Скалярний, векторний, мішаний добуток векторів. Складання рівнянь площин та прямих. Встановлення виду кривої другого порядку та її побудова.	1–3, 5, 8
	СР	3	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	6	Підготовка до практичних занять.	
Разом за темами №1, 2		43		
			Змістовний модуль 3 – Вступ до математичного аналізу Тема № 3 – Теорія границь. Неперервність функцій	
13	ЛЗ	2	Елементи теорії множин. Числові послідовності. Границя числової послідовності. Основні елементарні функції. Границя функції у точці та на нескінченності.	2, 5, 6
14	ПЗ	2	Елементарні функції. Область визначення функції. Границя числової послідовності. Границя функції.	2, 5, 6, 13, 14
15	ЛЗ	2	Нескінченно великі та нескінченно малі величини. Властивості нескінченно малих. Основні теореми о границях функцій. Ознаки існування границь.	2, 5, 6
16	ПЗ	2	Розкриття невизначеностей $\left\ \frac{\infty}{\infty} \right\ $, $\left\ \frac{\infty}{-\infty} \right\ $, $\left\ \frac{0}{0} \right\ $, $\left\ \frac{0}{\infty} \right\ $.	2, 5, 6, 13, 14
17	ЛЗ	2	Порівняння нескінченно малих. Властивості еквівалентних нескінченно малих. Перша і друга визначні границі.	2, 5, 6
18	ПЗ	2	Обчислення границь з використанням першої та другої визначної границі.	2, 5, 6, 13, 14
19	ЛЗ	2	Неперервність функції. Властивості неперервних функцій. Класифікація точок розриву.	2, 5, 6
20	ПЗ	2	Розкриття невизначеності $\left\ 1^\infty \right\ $. Дослідження функцій на неперервність.	2, 5, 6, 13, 14
			Тема 4 – Похідна. Техніка диференціювання	
21	ЛЗ	2	Означення похідної, її механічні і геометричні застосування. Правила диференціювання. Похідні основних елементарних функцій. Диференціал функції. Похідні та диференціали вищих порядків.	2, 5, 6
22	ПЗ	2	Техніка диференціювання. Диференціал функції. Похідні та диференціали вищих порядків.	2, 5, 6
	СР	4	Наближенні обчислення за допомогою диференціалу.	2, 5, 6
	СР	6	Виконання індивідуального завдання: Р1 (частина 1) « Границі. Неперервність функції. Техніка диференціювання. Дослідження функцій за допомогою похідної».	

1	2	3	4	5
	СР	2,5	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	5	Підготовка до практичних занять.	
	КР		Контрольна робота за темами № 3, 4 Обчислення границь: невизначеностей $\left\ \frac{\infty}{\infty} \right\ , \ \infty - \infty\ , \left\ \frac{0}{0} \right\ , \ 0 \cdot \infty\ , \ 1^\infty\ $. Обчислення границь за допомогою першої та другої визначних границь. Техніка диференціювання.	2, 5, 6, 13, 14
Разом за темами № 3,4		37,5		
			Змістовний модуль 4 – Диференціальне числення функції однієї змінної та декількох змінних Тема № 5 – Застосування похідної функції однієї змінної до дослідження функції і побудови її графіка	
23	ЛЗ	2	Основні теореми диференціального числення: теореми Ролля, Коші і Лагранжа. Інтервали монотонності, точки екстремуму функції. Необхідні та достатні умови існування екстремуму.	2, 5, 6
24	ПЗ	2	Дослідження функцій на монотонність. Екстремуми функцій.	2, 5, 6
25	ЛЗ	2	Найбільше та найменше значення функції на відрізку. Опуклість, угнутість графіка функції, точки перегину: необхідні та достатні умови.	2, 5, 6
26	ПЗ	2	Пошук найбільшого і найменшого значення функції на відрізку. Інтервали опуклості, угнутості графіка функції, точки перегину.	2, 5, 6
27	ЛЗ	2	Асимптоти графіка функції. Загальна схема дослідження функції та побудова її графіка.	2, 5, 6
28	ПЗ	2	Пошук асимптот графіка функції. Дослідження функції за допомогою похідної та побудова її графіка.	2, 5, 6
			Тема № 6 – Функції декількох змінних	
29	ЛЗ	2	Функції двох змінних. Частинні похідні першого порядку. Повний диференціал функції двох змінних. Частинні похідні та диференціали вищих порядків.	1, 2, 5, 7
30	ПЗ	2	Частинні похідні першого порядку. Частинні похідні другого порядку.	1, 2, 5, 7
31	ЛЗ	2	Екстремум функції двох змінних. Скалярне поле. Похідна за напрямом. Градієнт.	1, 2, 5, 7
32	ПЗ	2	Екстремуми функції двох змінних. Похідна за напрямом. Градієнт.	1, 2, 5, 7
	СР	4	Найбільше та найбільше значення функції в замкненій області.	1, 2, 5, 7
	СР	8	Виконання індивідуального завдання: Р1 (частина 2) « Границі. Неперервність функції. Техніка диференціювання. Дослідження функцій за допомогою похідної».	

1	2	3	4	5
	КР		Контрольна робота за темами № 5,6 Аспекти дослідження функції: ОДЗ, монотонність та екстремуми, опуклість і точки перегину, асимптоти. Частинні похідні. Дослідження на екстремум функції двох змінних. Градієнт скалярного поля.	1, 2, 5 – 7
	СР	2,5	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	5	Підготовка до практичних занять.	
Разом за теми № 5,6		39,5		
Разом за 1 семестр		120		
Семестр 2				
Змістовний модуль 5 – Інтегральне числення				
Тема № 7 – Невизначений інтеграл				
1	ЛЗ	2	Поняття первісної функції та невизначеного інтеграла. Основні властивості невизначеного інтеграла. Таблиця основних інтегралів. Найпростіші прийоми інтегрування.	1,2, 5, 6,12
2	ПЗ	2	Таблиця інтегралів. Найпростіші прийоми інтегрування. Інваріантність формул інтегрування.	1,2, 4, 6,10, 12
3	ЛЗ	2	Методи інтегрування. Інтеграл від деяких функцій, що мають квадратний тричлен.	1,2, 5, 6,12
4	ПЗ	2	Інтегрування частинами. Інтеграл від деяких функцій, що мають квадратний тричлен.	1,2, 4, 6,10, 12
5	ЛЗ	2	Поняття раціонального дробу. Розкладання правильного раціонального дробу на суму найпростіших. Інтегрування раціонального дробу.	1,2, 5, 6,12
6	ПЗ	2	Інтегрування раціональних функцій.	1,2, 4, 6,10, 12
7	ЛЗ	2	Інтегрування тригонометричних функцій. Інтегрування ірраціональних функцій.	1,2, 5, 6,12
8	ПЗ	2	Інтегрування тригонометричних і ірраціональних функцій.	1,2, 4, 6,10, 12
	СР	6	Виконання індивідуально завдання: Р 2 (частина 1) “Невизначений і визначений інтеграл”.	
	СР	4	Комплексні числа та дії над ними.	1,2, 4–6,10, 12
Тема № 8 – Визначений інтеграл і його застосування				
9	ЛЗ	2	Визначений інтеграл. Класи інтегровних функцій. Властивості визначеного інтеграла.	1, 2, 5,6, 12
10	ПЗ	2	Контрольна робота за темою 7: «Невизначений інтеграл».	1,2, 4–6,10, 12
11	ЛЗ	2	Інтеграл зі змінною верхньою межею. Формула Ньютона-Лейбніця. Інтегрування частинами і заміна змінної у визначеному інтегралі.	1, 2, 5,6, 12
12	ПЗ	2	Формула Ньютона-Лейбніця. Інтегрування частинами і заміна змінної у визначеному інтегралі.	1,2, 4,6,11
13	ЛЗ	2	Інтегрування парних і непарних функцій за симетричним проміжком. Полярна система координат. Обчислення площ плоских фігур.	1, 2, 5,6, 12

1	2	3	5	6
14	ПЗ	2	Обчислення площ плоских фігур.	1,2, 4,6,11
15	ЛЗ	2	Довжина дуги. Параметричні рівняння кривої. Обчислення довжини дуги кривої. Об'єм тіл обертання.	1, 2, 5,6, 12
16	ПЗ	2	Обчислення довжини дуги кривої. Об'єм тіл обертання.	1,2, 4,6,11
17	ЛЗ	2	Невласні інтеграли. Основні властивості. Ознаки збіжності.	1, 2, 5,6, 12
18	ПЗ	2	Дослідження збіжності невластних інтегралів першого роду. Підготовка до контрольної роботи за темою 8: «Визначений інтеграл і його застосування». Захист Р.	1,2, 4,6,11
	СР	6	Виконання індивідуально завдання: Р 2 (частина 2) «Невизначений і визначений інтеграл».	
	СР	4	Кратні інтеграли та їх застосування.	1,2, 4,7
	КР		Контрольна робота за темою 8 Обчислення визначеного інтегралу. Обчислення площі плоскої фігури, об'єму тіла обертання. Дослідження збіжності невластних інтегралів першого роду.	1, 2, 4 – 6, 12
	СР	4,5	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	9	Підготовка до практичних занять.	
Разом за темами 7, 8		69,5		
			Змістовний модуль 6 – Диференціальні рівняння Тема № 9 – Лінійні диференціальні рівняння	
19	ЛЗ	2	Диференціальні рівняння: основні означення. Диференціальні рівняння першого порядку. Інтегровні типи диференціальних рівнянь першого порядку: з подільними змінними, лінійні.	2, 5, 7, 9
20	ПЗ	2	Диференціальні рівняння першого порядку: з подільними змінними, лінійні.	2, 4, 5, 7, 9
21	ЛЗ	2	Загальна теорія лінійних диференціальних рівнянь. Лінійні однорідні диференціальні рівняння (ЛОДР). Властивості розв'язків ЛОДР. Лінійна залежність функцій. Визначник Вронського. Фундаментальна система розв'язків ЛОДР. Теорема про структуру загального розв'язку ЛОДР. ЛОДР зі сталими коефіцієнтами.	2, 5, 7, 9
22	ПЗ	2	Самостійна робота: диференціальні рівняння 1-го порядку. ЛОДР зі сталими коефіцієнтами.	2, 4, 5, 7, 9
23	ЛЗ	2	Теорема про структуру загального розв'язку ЛНДР. ЛНДР другого порядку зі сталими коефіцієнтами і спеціальною правою частиною. Метод варіації довільних сталих.	2, 5, 7, 9
24	ПЗ	2	ЛНДР другого порядку зі сталими коефіцієнтами і спеціальною правою частиною.	2, 4, 5, 7, 9
	СР	8	Методи розв'язку систем лінійних диференціальних рівнянь.	2, 5, 7, 9

1	2	3	4	5
	КР		Контрольна робота за темою № 9 Диференціальні рівняння 1-го порядку: з подільними змінними, лінійні. ЛНДР з постійними коефіцієнтами і спеціальною правою частиною.	2, 4, 5, 7, 9
	СР	1,5	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	3	Підготовка до практичних занять.	
Разом за тему №9		24,5		
			Змістовний модуль 6 – Ряди Тема № 10 – Ряди	
25	ЛЗ	2	Поняття числового ряду, його властивості. Необхідна ознака збіжності. Достатні ознаки збіжності числових рядів із додатними членами: ознаки порівняння, ознака Д'Аламбера, радикальна і інтегральна ознаки Коші.	2, 5,7
26	ПЗ	2	Дослідження збіжності числових рядів з використанням необхідної ознаки збіжності. Достатні ознаки збіжності рядів із додатними членами.	2, 4, 5, 7
27	ЛЗ	2	Числові ряди з довільними членами. Умовна і абсолютна збіжність. Ознака Лейбніця. Функціональні ряди. Область збіжності.	2, 5,7
28	ПЗ	2	Числові ряди з довільними членами. Умовна і абсолютна збіжність. Ознака Лейбніця.	2, 4, 5, 7
29	ЛЗ	2	Рівномірна і правильна збіжність функціональних рядів. Властивості рівномірно збіжних рядів. Степеневі ряди. Теорема Абеля. Радіус і інтервал збіжності степеневих рядів.	2, 5,7
30	ПЗ	2	Степеневі ряди. Радіус, інтервал, область збіжності.	2, 4, 5, 7
31	ЛЗ	2	Ряди Тейлора і Маклорена. Ряди Маклорена деяких елементарних функцій. Наближені обчислення інтегралів, інтегрування диференціальних рівнянь за допомогою рядів.	2, 5,7
32	ПЗ	2	Розкладання функції в ряд Тейлора, Маклорена. Застосування до наближених обчислень інтегралів, інтегрування диференціальних рівнянь. Самостійна робота.	2, 4, 5, 7
	СР	4	Розкладання функцій у тригонометричні ряди. Ряди Фур'є.	2, 5,7
	КР		Контрольна робота за темою № 10 Дослідження числових рядів з додатними членами на збіжність. Дослідження на умовну і абсолютну збіжність знакозмінних рядів. Знаходження області збіжності степеневих рядів.	2, 4, 5, 7
	СР	2	Опрацювання лекційного матеріалу.	
	СР	4	Підготовка до практичних занять.	
Разом за тему №10		26		
Разом за 2 семестр		120		
Разом за рік		240		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	16
2	Підготовка до практичних занять	32
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	38
4	Виконання індивідуального завдання	26
	Разом	112

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Розрахункові роботи

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1	Р 1 (частина 1) « Границі. Неперервність функції. Техніка диференціювання. Дослідження функцій за допомогою похідної»	12(I семестр)
2	Р 1 (частина 2) « Границі. Неперервність функції. Техніка диференціювання. Дослідження функцій за допомогою похідної»	15 (I семестр)
3	Р 2 (частина 1) «Невизначений і визначений інтеграли»	5 (II семестр)
4	Р 2 (частина 2) «Невизначений і визначений інтеграли»	10 (II семестр)

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(надається опис методів навчання)

Методи навчання, з окремої навчальної дисципліни – це методи взаємодії між викладачем та студентами, а саме методи подання інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності.

На лекційних та практичних заняттях з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Вища математика» використовуються наступні методи.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Студенти здобувають знання у «готовому» вигляді, слухаючи лекцію, або з навчальної (або методичної) літератури, або за допомогою Інтернет-посібника. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічній до представленого зразка ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількарізним відтворенням засвоєних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Цей метод застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмій в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

Метод проблемного навчання. Викладач, перш ніж знайомити з матеріалом, ставить проблему, формує пізнавальне завдання, а потім розкриваючи систему доказів, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку і не тільки сприймають, усвідомлюють та запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над завданнями і навчальними посібниками.

За джерелами знань використовуються наступні методи: словесні (лекція, дискусія, пояснення), практичні (розрахункові роботи); наочні (ілюстрація, демонстрація).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

(надається опис методів контролю)

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється проведенням підсумкових контрольних робіт у письмовій та усній формі згідно навчальній робочій програмі. У період між проведенням підсумкового контролю знань проводяться контрольні роботи, передбачені навчальною робочою програмою, та декілька тематичних самостійних робіт, результати яких вказують на недоліки, які виникають у студентів при вивченні поточної теми

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів та контрольних робіт;
- з індивідуальних завдань – за допомогою перевірки виконаних завдань за варіантом, що видається викладачем.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль проводиться у письмовій формі по екзаменаційних білетах.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних занять та індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять і самостійної роботи, оцінка (бали) за виконання контрольних робіт та оцінка (бали) за іспит.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

1

семестр

Підсумкові бали	Поточний контроль					Іспит	Усього за семестр
	КР	СР	ДЗ	Р	ІДЗ		
	80					20	100
Макс. кількість проміжних балів	10	5	0,5	10	7		
Кількість одиниць обліку в семестрі	4	1	16	2	1		
Макс. кількість проміжних балів , Усього	40	5	8	20	7		100

2

семестр

Итоговые баллы	Текущий контроль					Семестровый контроль	Усього за семестр
	КР	СР	ДЗ	Р	ІДЗ		
	80					20	100
Макс. Промежуточных баллов	10	5	0,5	10	7		
Кол-во ед. учета в семестре	4	1	16	2	1		
Макс. Промежуточных баллов, всего	40	5	8	20	7		100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів

Згідно основних положень ЄКТС, під **системою оцінювання** слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними **критеріями оцінювання** для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та умінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно” чи „незадовільно”) та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтинго ва Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначен ня	Національ на оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності ;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач .

			практичні задачі.	
64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі.	- Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - не вміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - не вміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі.	незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - не вміння попередньо і аргументовано висловлювати думку; - не вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - не вміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; -незнання

				основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач
--	--	--	--	---

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складовими частинами комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни є базова література, кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, шкала та критерії оцінювання знань та вмінь студентів, які є в наявності на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/vm/pro-kafedru/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Лінійна алгебра [Текст] : навч.-метод. посібник / О. О. Набока ; дар. О. О. Набока ; НТУ "ХПІ". - Харків : НТУ "ХПІ", 2020. - 64 с.
2. Вища математика: Теорія і практика [Електронний ресурс] : електронний медійний інтерактивний навч. посібник : у 2 ч. / Ю. Л. Геворкян, Н. О. Чікіна, І. В. Антонова ; дар. Н. О. Чікіна ; НТУ "ХПІ". - Ч. 1 : Теорія границь. Диференціальне та інтегральне числення функції однієї змінної. - Харків : Друкарня Мадрид, 2016. - 1 эл. опт. диск (DVD-ROM)
3. Вища математика: Теорія і практика [Електронний ресурс] : електронний медійний інтерактивний навч. посібник : у 2 ч. / Ю. Л. Геворкян, Н. О. Чікіна, І. В. Антонова ; дар. Н. О. Чікіна ; НТУ "ХПІ". - Ч. 2 : Функції декількох змінних. Диференціальні рівняння. Ряди. Кратні інтеграли. - Харків : Друкарня Мадрид, 2018. - 1 эл. опт. диск (DVD-ROM).
4. Вища математика: у 2 кн. / ред. Г. Л. Кулініч. Кн. 1 : Основні розділи / Г. Й. Призва [та ін.]. - Київ : Либідь, 1995. - 372 с.
5. Вища математика: збірник задач : навч. посібник / В. П. Дубовик [та ін.] ; ред.: В. П. Дубовик, І. І. Юрик. - Київ : А. С. К., 2005. - 480 с.
6. Олексенко В.М. Лінійна алгебра та аналітична геометрія : підручник / В. М. Олексенко ; НТУ "ХПІ". - Харків : НТУ "ХПІ", 2006. - 372 с
7. Вища математика [Текст] : підручник / В. С. Пономаренко [та ін.] ; ред. В. С. Пономаренко. - Харків : Фоліо, 2014. - 669 с.

Допоміжна література

1. Диференціальні рівняння та їх застосування : навч.-метод. посіб. / Прищенко О.П., Черногор Т.Т. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 88 с.
2. Методичні рекомендації до проведення практичних занять за темою «Невизначений інтеграл» для викладачів та студентів усіх спеціальностей / уклад. Н.В Черемська, Т.Т. Черногор. – Харків.: НТУ «ХП», 2018. – 71 с
3. Методичні рекомендації до проведення практичних занять за темою «Визначений інтеграл та його застосування» для студентів усіх спеціальностей / уклад. І.І. Цехмістро, Н.В Черемська, Т.Т. Черногор. – Харків: НТУ «ХП», 2018. – 70 с

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. library.kpi.kharkov.ua – бібліотека НТУ «ХП». Електронний каталог та репозитарій електронних ресурсів.
2. <https://ela.kpi.ua>, <https://www.library.kpi.ua> – науково-освітні сайти бібліотек НТУ України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» , які містять інформацію з різноманітних розділів математики, репозитарій електронних підручників, тощо.
3. <http://web.kpi.kharkov.ua/vm/obrazovanye/metodkabinet/> – методичний кабінет кафедри вищої математики.